

کانون تجار و مشاغل ایران، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران
سازمان کسب و کار

دومین رویداد مشاوره به کسب و کار
2nd Consultant to Business event

وبینار عمومی دومین رویداد مشاوره به کسب و کار

امور بیمه و مالیات

غلامحسین دوانی

عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

فریدون شفیعی

کارشناس ارشد مالی

مصطفی باتقوا

عضو شورای عالی
جامعه حسابداران رسمی ایران

رضا شعاعی

مشاور ارشد
مالی و مالیاتی

۱۵ بهمن ماه ۱۳۹۹

از ساعت ۱۷-۱۵

چهارشنبه

لینک ثبت نام: <https://chambertrust.ir/C2Bevent>

حسابداری «علم مهندسی ساخت و ساز مالی»

و حسابرسی «علم مهندسی نظارت»

بر این ساخت و ساز مالی تلقی می شود.»

غلامحسین دوانی همایش روز حسابدار اصفهان ۱۳۹۷

شناسائی و ظهور کادر سلامت مالی کشورها

در حالی که همه شهروندان جهان فداکاری و از جان گذشتگی «کادر سلامت درمان» کشورها را ارج نهادند اما متأسفانه هیچکس توجه نداشت که برخی افراد دیگر نیز به عنوان «کادر سلامت مالی» در دوران کرونا با آماده ساختن مدارک و مستندات کوشش نمودند به انحاء مختلف حقوق و مزایای نیروی انسانی شاغل در شرکت ها و موسسات منجمله «کادر سلامت درمان» به موقع پرداخت و پایانه های اطلاعاتی بانکها را جهت پرداخت های مشتریان در دوره شیوع بیماری روزآمد نمایند. مضافاً حسابرسان نیز کوشش نمودند با ارائه به موقع گزارشات حسابرسی در بدترین شرایط بهداشتی «بویژه در ایران» سلامت و اطمینان بازارهای سرمایه را حفظ نمایند اما هیچ شخص و نهادی، این فداکاری را بر نتافت؟!!

بخش اول

کلیات عمومی

پاسخگوئی مالیاتی حاکمان

اگر مالیات را یک هزینه اجتماعی بدانیم که شهروندان مالیاتی «مودیان مالیاتی» پرداخت می کنند تا دولت بتواند وظایف مندرج در قانون اساسی «میثاق بودجه ای ملت» یعنی همانا برقراری رفاه اجتماعی، آموزش رایگان، سلامت عمومی و امنیت اجتماعی و حراست از مرزها را انجام دهد لذا این حق برای پرداخت کنندگان مالیات وفق حقوق مالیاتی محفوظ است تا از دولت سؤال کنند منابع مالیاتی کجا و چقدر خرج شده است؟!

در همین راستا از آنجا که در کشورهای پیشرفته رابطه «ملت - دولت» بر مالیات استوار و رابطه «دولت - ملت» یک رابطه «وکیل و موکل و مباشرتی» است، لذا دولت ها باید برای شفافیت و ارائه عملکرد خود گزارش خرج درآمدهای کشور که عموماً همان در آمد مالیاتی است اقدام به انتشار گزارش سالانه خاصی نمایند.

حسابداری در قلمرو حکمرانی مالیاتی

دولتها برای استقرار حاکمیت، برقراری رفاه اجتماعی «هزینه های اجتماعی» نیاز به سه منبع مالیات ستانی «مالیات بر درآمد و سود»، «مالیات تأمین اجتماعی و حق بیمه» و «مالیات بر کالا و خدمات» دارند که هر سه این حوزه ها جز در قلمرو حسابداری قابل تعریف و تبیین نیستند.

نظام حکمرانی مالیاتی بر پایه «عدالت مالیاتی ، انصاف مالیاتی و کار آئی مالیاتی» استوارست. یک نظام کار آمد مالیاتی بر پایه های مالیاتی گسترده حیات و تداوم دارد.

منبع مالیاتی	پایه	نوع مالیات
مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی	پایه درآمد	مالیات مستقیم
مالیات بر درآمد مشاغل		
مالیات بر درآمد حقوق		
مالیات بر درآمد مستغلات		
مالیات بر درآمد اتفاقی	پایه ثروت	
مالیات بر ارث		
مالیات بر نقل و انتقال مستغلات		
حق تمبر		
مالیات بر ارزش افزوده	پایه مصرف	مالیات غیرمستقیم
مالیات بر واردات		

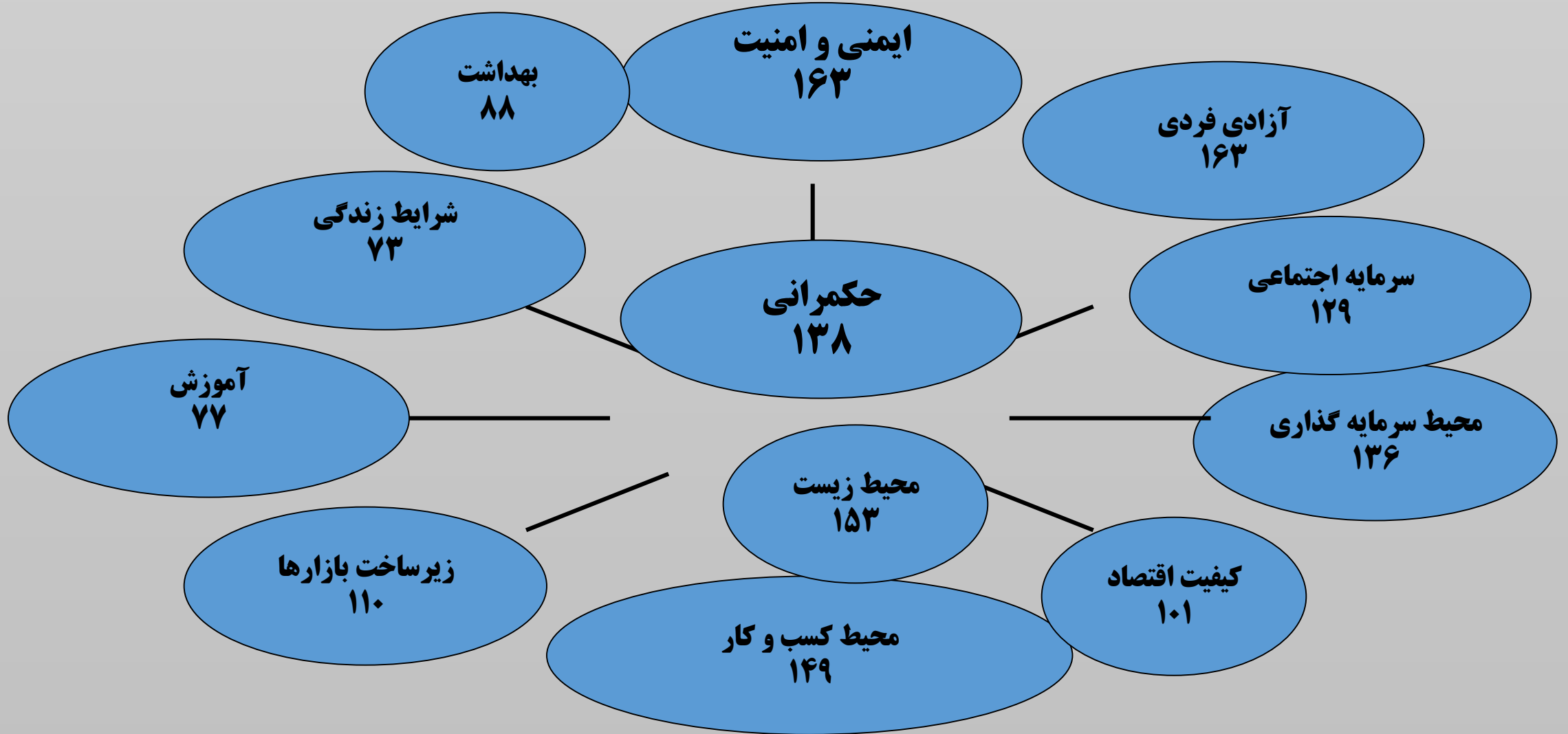
حکمرانی مالیاتی « مالیات ستانی »

رابطه « دولت – ملت » علاوه بر امر حاکمیتی برقراری نظم و انضباط، معرف وجود یک رابطه پولی گیرنده « دولت » و دهنده « ملت » از طریق مالیات و سپس ارائه کالا و خدمات دولتی به ملت می باشد. چگونگی تبیین این رابطه « حکمرانی مالیاتی » در ثبت و ضبط حسابهای فیما بین « خزانه » و شفاف و عمل کردن عامل خرج « دولت » از طریق گزارشگری و پاسخگوئی و مسئولیت اجتماعی است.

موسسه « لگاتوم » هر ساله وضعیت کشورهای مختلف جهان را در چهار سه حوزه ۱۲ رکن، ۶۵ شاخص و ۲۹۴ زیرشاخص، رتبه‌بندی می‌کند. در آخرین گزارش موسسه مذکور که در آن وضعیت ۱۶۷ کشور جهان بررسی شده است رتبه ایران در شاخص رفاه لگاتوم در سال ۲۰۱۳ که دولت حسن روحانی بر سر کار آمده، در بین ۱۶۷ کشور، ۱۰۱ بوده است که با افت ۱۹ پله‌ای، حالا کشورمان در گزارش سال ۲۰۲۰ این موسسه به رتبه ۱۲۰ جهان، سقوط کرده است.

رتبه بندی جهانی ایران «موسسه لگام»

آسیب‌شناسی نظام مالیاتی ایران

نبود عدالت و انصاف مالیاتی – فقدان جامعیت – ناکارآمدی دستگاه مالیات‌ستانی – گستردگی معافیت‌ها (ماده دوم) – فقدان فرهنگ مالیات‌دهی – ضعف در ضمانت‌های اجرائی – محدودیت در پایه‌های مالیاتی – فقدان شفافیت اطلاعاتی و مالیاتی در کشور – برداشت سلیقه‌ای دستگاه مالیات‌ستانی – نگارش ناروشن انشای قانون – ابهام و پیچیدگی در قوانین، بخشنامه‌ها و آئین‌نامه‌ها (ماده ۷۷-۱۳۲-۱۳۸ و ۱۶۹) – نرخ یکسان شرکتهای بزرگ، متوسط و کوچک فقدان یک رابطه اصولی فیما بین بانکها و سازمان

سلسله مراتب اجرای قوانین مالیاتی در حال حاضر

مصوبات سران سه قوه

قانون مالیاتهای مستقیم و قانون مالیات ارزش افزوده

قانون برنامه پنجساله ششم ۱۴۰۰-۱۳۹۶

قانون بودجه سالانه

مصوبات هیات وزیران

مبانی حقوق در ایران

- **قانون اساسی**

- **قانون عادی (به معنی اخص)**

- **تصویب نامه ها و آئین نامه ها**

اصل ۱۷۰ قانون اساسی

قضات دادگاهها مکلف هستند از اجرای تصویب نامه و آئین نامه های دولتی که مخالف با قوانین و مقررات اسلامی یا خارج از حدود اختیارات قوه مجریه است خودداری کنند و هر کس می تواند ابطال این گونه مقررات را از دیوان عدالت اداری تقاضا کند.

بخشنامه نمی تواند و نباید حق یا تکلیف جدی غیر از

آنچه در قانون یا آئین نامه آمده است ایجاد نماید.

بخشنامه ها هیچ گاه ایجاد قاعده حقوقی نمی کنند و منبع

حقوقی نیز نیستند

قانون مالیات های مستقیم فاقدواژه نامه تعریفی مشابه قانون ارزش افزوده

است لذا در کاربرد تعابیر مالی تفسیر متعدد صورت می گیرد. بطور مثال

مهمترین واژه های مالی یعنی ، «سود و درآمد مشمول مالیات» تعریف نشده

اند. مشابه شاهکار قانون تجارت ایران است که در آن شرکت تعریف نشده و

تعریف شرکت از ماده (۵۷۱) قانون مدنی به عاریت گرفته شده است

سیر تاریخ نگاری قانون مالیاتهای مستقیم در ایران

۱- قانون مالیات سال ۱۳۱۲

۲- قانون مالیات بر درآمد سال ۱۳۲۸

۳- اصلاحیه قانون مالیات بر درآمد سال ۱۳۳۴

۴- اصلاحیه قانون مالیات بر درآمد سال ۱۳۳۵

۵- قانون مالیاتهای مستقیم ۱۳۴۵

۶- اصلاحیه قانون مالیاتهای مستقیم ۱۳۶۶ قابل اجرا از ۱/۰۱/۱۳۶۸

۷- اصلاحیه قانون مالیاتهای مستقیم ۱۳۷۱/۰۲/۰۷

۸- اصلاحیه قانون مالیاتهای مستقیم ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

۹- اصلاحیه قانون مالیاتهای مستقیم ۱۳۹۴/۰۴/۳۰

۱۰- لایحه اصلاحیه ارائه شده به مجلس ۱۳۹۸

تعاریف در آمد مشمول مالیات و سود در قوانین

- ۱- ماده ۹۴ قانون مالیاتهای مستقیم: در آمد مشمول مالیات این فصل (مشاغل) عبارت است از کل فروش کالا و خدمات باضافه سایر درآمدهای آنان که مشمول مالیات فصول دیگر شناخته نشده پس از کسر هزینه ها و استهلاکات مربوط طبق مقررات فصل هزینه های قابل قبول و استهلاکات
- ۲- ماده ۱۰۶ قانون مالیاتهای مستقیم: در آمد مشمول مالیات در مورد اشخاص حقوقی (به استثنای درآمدهایی که طبق مقررات این قانون نحوه دیگری برای تشخیص آن مقرر شده است) براساس میزان سوددهی فعالیت و مقررات مواد (۹۴)، (۹۵) و (۹۷) این قانون و تبصره آن تعیین می شود.
- ۳- ماده ۲۳۷ قانون تجارت « سودخالص شرکت در هر سال مالی عبارت است از در آمد حاصل در همان سال منهای کلیه هزینه ها و استهلاکات و ذخیره ها»

ویژه گیهای هزینه قابل قبول از دیدگاه مالیات ماده ۱۴۷

۱- در حدود متعارف متکی به مدارک باشد

۲- منحصرًا مربوط به تحصیل در آمد موسسه در یک دوره مالی باشد

۳- مشمول حد نصاب مفاد ماده (۱۴۸) یامسقف باشند.

به استناد استانداردهای حسابداری هزینه عبارت است از:

«اندازه پولی منابع اقتصادی که به خاطر رسیدن به یک مقصود معین یا یک مزیت مشخص که

در گذشته مصرف شده است یا در نظر است در آینده مصرف وفدا شود».

ویژه گیهای هزینه قابل قبول از دیدگاه مالیات ماده ۱۴۷

ماده ۱۴۷ – هزینه‌های قابل قبول برای تشخیص در آمد مشمول مالیات به شرحی که ضمن مقررات این قانون مقرر می‌گردد عبارت است از هزینه‌هایی که در حدود متعارف متکی به مدارک بوده و منحصرأ مربوط به تحصیل در آمد موسسه در دوره مالی مربوط با رعایت حد نصاب‌های مقرر باشد. در مواردی که هزینه‌ای در این قانون پیش‌بینی نشده یا بیش از نصاب‌های مقرر در این قانون بوده ولی پرداخت آن به موجب قانون و یا مصوبه هیأت وزیران صورت گرفته باشد قابل قبول خواهد بود.

تبصره ۱ – از لحاظ مقررات این فصل، کلیه اشخاص حقوقی و همچنین صاحبان مشاغل موضوع ماده «۹۵» این قانون که مکلف به نگهداری دفاتر می‌باشند، در حکم موسسه محسوب می‌شوند. همچنین هزینه‌های قابل قبول مالیاتی در مورد سایر صاحبان مشاغل نیز قابل پذیرش است.

تبصره ۲ – هزینه‌های مربوط به درآمدهایی که به موجب این قانون از پرداخت مالیات معاف یا مشمول مالیات با نرخ صفر بوده یا با نرخ مقطوع محاسبه می‌شود، به‌عنوان هزینه‌های قابل قبول مالیاتی شناخته نمی‌شوند.

تبصره ۳ – پذیرش هزینه‌های پرداختی قابل قبول مالیاتی موضوع این قانون که به شیوه تهاتری انجام نشود از مبلغ پنجاه میلیون «۵۰،۰۰۰،۰۰۰» ریال به بالا منوط به پرداخت یا تسویه وجه آن از طریق سامانه (سیستم) بانکی خواهد بود

اشخاص حقوقی کدامند؟

۱- شرکت های هفت گانه تجارتي مندرج در قانون تجارت شامل شرکتهای « سهامی ، با مسؤليت محدود، تضامنی ، مختلط غير

سهامی ، مختلط سهامی ، نسبی و شرکت های تعاونی تولید و مصرف مصوب قانون سال ۱۳۵۰ »

۲- تشکيلات و موسساتی که برای مقاصد غير تجارتي تاسيس شده يا بشوند از تاريخ ثبت داراي شخصيت حقوقی می شوند.

۳- وزارتخانه‌ها، نهادهای عمومی و... که براساس قانون و یا مصوبه، فعالیت می‌نمایند و یا اینکه فعالیت آنها منوط به صدور مجوز

توسط مراجع قانونی می‌باشد «مانند اتحادیه‌ها و مجامع صنفی، انجمن‌های حرفه‌ای، احزاب و...» به‌عنوان اشخاص حقوقی تلقی

می‌گردند.

انواع نرخ های مالیاتی در ایران

نرخ اشخاص حقوقی	نرخ اشخاص حقیقی	درآمدهای با نرخ صفر	درآمدهای با نرخ مقطوع
۲۵٪	نرخ ماده ۱۳۱	صادرات و مشمولین ماده ۱۳۲	نقل و انتقال املاک، سرقفلی و سهام

نکته مهم:

از نظر مالیاتی هزینه های مرتبط با درآمدهای مشمول نرخ صفر «صادرات ، سود سپرده بانکی» و مالیات مقطوع «املاک و سهام» ، قابل قبول نیستند

اشخاص زیر باستناد ماده «۱» ق.م.م. در ایران مشمول پرداخت مالیات هستند

- ۱- کلیه مالکین اعم از اشخاص حقیقی یا حقوقی نسبت به اموال یا املاک خود واقع در ایران طبق مقررات باب دوم.**
- ۲- هر شخص حقیقی ایرانی مقیم ایران نسبت به کلیه درآمدهایی که در ایران یا خارج از ایران تحصیل می نماید.**
- ۳- هر شخص حقیقی ایرانی مقیم خارج از ایران نسبت به کلیه درآمدهایی که در ایران تحصیل می کند.**
- ۴- هر شخص حقوقی ایرانی نسبت به کلیه درآمدهایی که در ایران یا خارج از ایران تحصیل می نماید.**
- ۴- هر شخص غیر ایرانی (اعم از حقیقی یا حقوقی) نسبت به درآمدهایی که در ایران تحصیل می نماید و همچنین نسبت به درآمدهایی که بابت واگذاری امتیازات یا سایر حقوق خود و یا دادن تعلیمات و کمک های فنی و یا واگذاری فیلم های سینمایی (که به عنوان بها یا حق نمایش یا هر عنوان دیگر عاید آنها می گردد) از ایران تحصیل می کند.**

ماده ۲- اشخاص زیر مشمول پرداخت مالیات‌های موضوع این قانون نیستند:

۱- وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی؛

۲- دستگاه‌هایی که بودجه آنها وسیله دولت تأمین می‌شود.

۳- شهرداری‌ها و دهیاری‌ها

تبصره ۵- اعمال این ماده از زمان تاسیس دهیاری‌های کشور می‌باشد. مالیات‌هایی که قبل از لازم‌الاجرا شدن این قانون به دهیاری‌ها تعلق گرفته و اخذ شده است، مشمول معافیت این قانون نمی‌شود.

۴- بنیادها و نهادهای انقلاب اسلامی دارای مجوز معافیت از طرف حضرت امام خمینی(ره) و مقام معظم رهبری.

تبصره ۱- شرکت‌هایی که تمام یا قسمتی از سرمایه آنها متعلق به اشخاص و موسسه‌های مذکور در بندهای فوق باشد، سهم در آمد یا سود آنها مشمول حکم این ماده نخواهد بود. حکم این تبصره مانع استفاده شرکت‌های مزبور از معافیت‌های مقرر در این قانون، حسب مورد، نیست.

تبصره ۲- درآمدهای حاصل از فعالیت‌های اقتصادی از قبیل فعالیت‌های صنعتی، معدنی، تجاری، خدماتی و سایر فعالیت‌های تولیدی برای اشخاص موضوع این ماده، که به نحوی غیر از طریق شرکت نیز تحصیل می‌شود، در هر مورد به طور جداگانه به نرخ مذکور در ماده «۱۰۵» این قانون مشمول مالیات خواهد بود.

مسئولان اداره امور در این گونه موارد نسبت به سهم فعالیت مذکور مکلف به انجام دادن تکالیف مربوط طبق مقررات این قانون خواهند بود. در غیر این صورت نسبت به پرداخت مالیات متعلق با مودی مسوولیت تضامنی خواهند داشت.

ماده ۹۷ اصلاحیه قانون مالیاتهای مستقیم

درآمد مشمول مالیات اشخاص حقیقی موضوع این قانون که مکلف به تسلیم اظهارنامه مالیاتی می‌باشند به استناد اظهارنامه مالیاتی مؤدی که با رعایت مقررات مربوط تنظیم و ارائه شده و مورد پذیرش قرار گرفته باشد، خواهد بود. سازمان امور مالیاتی کشور می‌تواند اظهارنامه‌های مالیاتی دریافتی را بدون رسیدگی قبول و تعدادی از آنها را بر اساس معیارها و شاخص‌های تعیین شده خود و یا به طور نمونه انتخاب و مورد رسیدگی قرار دهد. در صورتی که مؤدی از ارائه اظهارنامه مالیاتی در مهلت قانونی و مطابق با مقررات خودداری کند، سازمان امور مالیاتی کشور نسبت به تنظیم **برگ ارزیابی مالیاتی** بر اساس فعالیت و اطلاعات اقتصادی کسب شده مؤدی از طرح جامع مالیاتی و مطالبه مالیات متعلق به موجب برگ تشخیص مالیات اقدام می‌کند. در صورت اعتراض مؤدی چنانچه ظرف مدت سی روز از تاریخ ابلاغ برگ تشخیص مالیات، نسبت به ارائه اظهارنامه مالیاتی مطابق با مقررات مربوط اقدام کند، اعتراض مؤدی طبق مقررات این قانون مورد رسیدگی قرار می‌گیرد. این حکم مانع از تعلق جریمه‌ها و اعمال مجازات‌های عدم تسلیم اظهارنامه مالیاتی در موعد مقرر قانونی نیست. حکم موضوع تبصره ماده (۲۳۹) این قانون در اجرای این ماده جاری است.

تبصره - سازمان امور مالیاتی کشور موظف است حداکثر **ظرف مدت سه سال** از ابلاغ این قانون، بانک اطلاعات مربوط به نظام جامع مالیاتی را در سراسر کشور مستقر و فعال نماید. در طی این مدت، در ادارات امور مالیاتی که نظام جامع مالیاتی به صورت کامل به اجراء درنیامده است، مواد (۹۷)، (۹۸)، (۱۵۲)، (۱۵۳)، (۱۵۴) و (۲۷۱) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب سال ۱۳۸۰ مجری خواهد بود.

نحوه تعیین در آمد مشمول مالیات اشخاص حقوقی

ماده ۱۰۶- در آمد مشمول مالیات در مورد اشخاص حقوقی

«به استثنای درآمدهایی که طبق مقررات این قانون نحوه دیگری

برای تشخیص آن مقرر شده است» بر اساس میزان سوددهی فعالیت

و مقررات مواد «۹۴، ۹۵ و ۹۷» قانون مالیات‌ها و تبصره آن تعیین

می‌شود.

به استناد ماده « ۱۶۹ » کلیه اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغلی که حسب اعلام سازمان امور مالیاتی کشور موظف به ثبت نام در نظام مالیاتی می شوند، مکلف اند برای انجام معاملات خود صورت حساب صادر و شماره اقتصادی خود و طرف معامله را در صورت حسابها، قراردادها و سایر اسناد مشابه درج و فهرست معاملات خود را به سازمان مذکور ارائه کنند.

عدم صدور صورت حساب یا عدم درج شماره اقتصادی خود و طرف معامله یا استفاده از شماره اقتصادی خود برای دیگران و یا استفاده از شماره اقتصادی دیگران برای معاملات خود، حسب مورد مشمول جریمه‌ای معادل دو درصد مبلغ مورد معامله می شود. همچنین عدم ارائه فهرست معاملات انجام شده به سازمان امور مالیاتی کشور از طریق روش‌هایی که تعیین می شود مشمول جریمه‌ای معادل یک درصد معاملاتی که فهرست آنها ارائه نشده است، می باشد. در صورتی که طرف معاملات اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغل موضوع این ماده، اشخاص حقیقی مصرف کننده نهایی کالا یا خدمات و نیز اشخاص حقیقی مشمول موضوع ماده « ۸۱ » قانون مالیات‌ها باشند، درج شماره اقتصادی اشخاص مذکور الزامی نیست

باستناد آئین نامه موضوع ماده «۹۵» ق.م.م، صاحبان مشاغلی که مجموع مبلغ فروش کالا و خدمات سال قبل یا ده برابر درآمد مشمول مالیات قطعی شده (قبل از کسر معافیت) طبق آخرین برگ مالیات قطعی (مجموع اصلی و متمم) عملکرد سال ۱۳۹۱ و به بعد که تا تاریخ پایان دی ماه سال قبل از شروع سال مالیاتی ابلاغ شده باشد، هر کدام بیشتر از مبلغ سی میلیارد و بیشتر باشد و همچنین اشخاص ذیل فارغ از حجم فعالیت موضوع بند الف فوق از لحاظ انجام تکالیف موضوع این آیین نامه جزء مودیان «گروه اول» محسوب می شوند.

۱- دارندگان کارت بازرگانی (واردکنندگان و صادرکنندگان);

۲- صاحبان کارخانه ها و واحدهای تولیدی و بهره برداران معادن دارای جواز تأسیس و پروانه بهره برداری از وزارتخانه ذی ربط;

۳- صاحبان هتل‌های سه ستاره و بالاتر;

۴- صاحبان بیمارستان ها، زایشگاه‌ها، کلینیک های تخصصی;

۵- صاحبان مشاغل صرافی;

۶- فروشگاه‌های زنجیره ای دارای مربوط فعالیت از وزارتخانه ذی ربط;

صاحبان مشاغلی که در گروه اول قرار می‌گیرند و کلیه اشخاص حقوقی مکلف به نگهداری دفاتر روزنامه و کل یا سایر دفاتر حسب مورد دستی یا ماشینی (مکانیزه-الکترونیکی) متکی به اسناد و مدارک با رعایت موارد زیر می‌باشند:

۱- رویدادهای مالی باید بر اساس **استانداردهای حسابداری** و روزانه به ترتیب تاریخ وقوع در دفتر روزنامه ثبت و حداکثر تا پانزدهم ماه بعد به دفتر کل منتقل گردد.

۲- مودیانی که دفاتر دستی نگهداری می‌نمایند، مکلفند برای هر سال مالیاتی فقط از دفاتری که طی سال مالیاتی قبل نزد مراجع قانونی ذی ربط ثبت شده استفاده نمایند. در مواردی که دفاتر ثبت شده مذکور در هر سال برای ثبت عملیات مالی مودیان تا پایان سال مالیاتی کفایت نماید، مجاز به استفاده از دفاتر ثبت شده طی همان سال می‌باشند.

۳- مودیان برای استفاده از سیستم الکترونیکی «نرم افزار» جهت ثبت رویدادهای مالی خود، مکلفند از نرم افزارهای مورد قبول که دارای ویژگی‌ها، معیارها و ضوابط اعلامی سازمان باشد استفاده نمایند. سازمان موظف است ویژگی‌ها، معیارها و ضوابطی که نرم افزار باید دارا باشد را اعلان عمومی کند.

۳,۱- استفاده از نرم افزارهای قبلی تا مدت سه سال از لازم الاجرا شدن اصلاحیه قانون (۱۳۹۵/۰۱/۰۱) مجاز خواهد بود. استفاده از نرم افزارهای مذکور بعد از مهلت فوق الذکر منوط به مطابقت آن با ویژگی‌ها، معیارها و ضوابط اعلامی از سوی سازمان است.

مودیان مکلفند تا قبل از مطابقت نرم افزار مورد استفاده با ویژگی‌ها، معیارها و ضوابط اعلامی از سوی سازمان، حداقل ماهی یکبار خلاصه عملیات داده شده به ماشین‌های الکترونیکی را در دفتر روزنامه ثبت و حداکثر تا پانزدهم ماه بعد به دفتر کل منتقل کنند.

- صاحبان مشاغلی که در گروه دوم قرار می‌گیرند، مکلفند برای هر سال مالیاتی اسناد و مدارک مربوط به معاملات خود از قبیل «اسناد درآمدي فروش کالا يا ارائه خدمات و ساير درآمدها و اسناد خريد کالا، خدمات و دارايي و ساير اسناد هزينه هاي انجام شده» را به تفكيك و به ترتيب تاريخ وقوع هر يك از رويدادهای مالی نگهداری و **صورت در آمد و هزینه خود را ماهانه** به شرح فرم اعلامی سازمان مالیاتی تنظیم نمایند.

- صاحبان مشاغلی که در گروه سوم قرار می‌گیرند مکلفند برای هر سال مالیاتی اسناد و مدارک مربوط به معاملات خود از قبیل «اسناد درآمدي فروش کالا يا ارائه خدمات و ساير درآمدها و اسناد خريد کالا و خدمات و ساير اسناد هزينه هاي انجام شده» را نگهداری و **خلاصه در آمد و هزینه سالانه** خود را به شرح فرم اعلامی سازمان مالیاتی تنظیم نمایند.

- مودیانی که رویدادهای مالی خود را به صورت ماشینی «مکانیزه-الکترونیکی» ثبت و نگهداری می‌نمایند «به استثنای مودیان گروه اول»، **نیازی به ارائه دفاتر به صورت دستی ندارند.** نگهداری اسناد و مدارک حساب به صورت ماشینی یا دستی الزامی است.

• ماده ۱۰۵- جمع در آمد شرکت ها و در آمد ناشی از فعالیت های انتفاعی

سایر اشخاص حقوقی از منابع مختلف در ایران یا خارج از ایران تحصیل

می شود، پس از وضع زیان های حاصل از منابع غیر معاف و کسر معافیت

های مقرر به استثنای مواردی که طبق مقررات این قانون دارای نرخ

جداگانه ای می باشد، مشمول مالیات به نرخ بیست و پنج درصد (۲۵٪)

خواهند بود.

تبصره ۵- در مواردی که به موجب قوانین مصوب وجوهی تحت عناوین دیگری غیر از مالیات بر درآمد از مأخذ درآمد مشمول مالیات اشخاص قابل وصول باشد، مالیات اشخاص پس از کسر وجوه مزبور به نرخ مقرر مربوط محاسبه خواهد شد.

تبصره ۶- درآمد مشمول مالیات ابرازی شرکتها و اتحادیه های تعاونی متعارف و شرکتهای تعاونی سهامی عام مشمول ۲۵٪ تخفیف از نرخ موضوع این ماده می باشد

تبصره ۷- به ازای هر ده درصد، افزایش درآمد ابرازی مشمول مالیات اشخاص موضوع این ماده نسبت به درآمد ابرازی مشمول مالیات سال گذشته آنها، یک واحد درصد و حداکثر تا پنج واحد درصد از نرخهای مذکور کاسته می شود. شرط برخورداری از این تخفیف تسویه بدهی مالیاتی سال قبل و ارائه اظهارنامه مالیاتی مربوط به سال جاری در مهلت اعلام شده از سوی سازمان امور مالیاتی است.

۳,۸- در صورتی که مودی به هر دلیلی در اظهار نامه مالیاتی تسلیمی علیرغم استحقاق برخورداری از این تخفیف نسبت به ابراز آن در اظهار نامه خود اقدام ننموده باشد، لکن در زمان حسابرسی مالیاتی و یا مراجع حل اختلاف مالیاتی احراز گردد مودی امکان برخورداری از تخفیف مورد نظر را دارا است، اداره امور مالیاتی ذیربط با هیأت های حل اختلاف مالیاتی می بایست نسبت به اعمال آن اقدام نمایند و در صورتی که مودی به واسطه ابراز، مالیات بیشتری را پرداخت نموده باشد، اضافه پرداختی مورد نظر فارغ از مفاد تبصره « ۲ » ماده « ۲۱۰ » ق.م.م با رعایت مقررات مربوطه قابل استرداد می باشد.

۲- از آنجا که تبصره « ۲ » ماده « ۱۴۷ » قانون مالیاتهای مستقیم مقرر می دارد، هزینه های مربوط به درآمدهایی که به موجب این قانون از پرداخت مالیات معاف یا مشمول مالیات به نرخ صفر بوده یا با نرخ مقطوع محاسبه می شود، به عنوان هزینه های قابل قبول مالیاتی شناخته نمی شود، لذا با توجه به مراتب فوق و با عنایت به تبصره « ۴ » ماده « ۱۰۵ » ق.م.م هزینه های مربوط به نقل و انتقال سهام و سایر هزینه های مرتبط به سرمایه گذاری در سهام، به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی در محاسبه درآمدهای مشمول مالیات منظور نخواهد شد.

ماده ۱۳۲ - در آمد ابرازی ناشی از فعالیت‌های تولیدی و معدنی اشخاص حقوقی غیر دولتی در واحدهای تولیدی یا معدنی که از تاریخ اجرای این ماده از طرف وزارتخانه‌های ذی‌ربط برای آنها پروانه بهره‌برداری صادر یا قرارداد استخراج و فروش منعقد می‌شود و همچنین درآمدهای خدماتی بیمارستان‌ها، هتلها و مراکز اقامتی گردشگری اشخاص یادشده که از تاریخ مذکور از طرف مراجع قانونی ذی‌ربط برای آنها پروانه بهره‌برداری یا مجوز صادر می‌شود، از تاریخ شروع بهره‌برداری یا استخراج یا فعالیت به مدت پنج سال و در مناطق کمتر توسعه یافته به مدت ده سال با نرخ صفر مشمول مالیات می‌باشد

منظور از مالیات با نرخ صفر روشی است که مودیان مشمول آن مکلف به تسلیم

اظهارنامه، دفاتر قانونی، اسناد و مدارک حسابداری حسب مورد، برای درآمدهای

خود به ترتیب مقرر در این قانون و در مواعد مشخص شده به سازمان امور مالیاتی

کشور می‌باشند و سازمان مذکور نیز مکلف به بررسی اظهارنامه و تعیین درآمد مشمول

مالیات مودیان براساس مستندات، مدارک و اظهارنامه مذکور است و پس از تعیین

درآمد مشمول مالیات مودیان، مالیات آنها با نرخ صفر محاسبه می‌شود.

به استناد مفاد تبصره « ۱ » ماده « ۱۴۶ » قانون مالیات های مستقیم، نظر به اینکه شرط برخورداری از نرخ صفر و هر گونه معافیت یا مشوق مالیاتی، ارائه اظهار نامه، دفاتر و یا اسناد و مدارک موضوع ماده « ۹۵ » قانون مالیات های مستقیم در موعد مقرر است و از آنجایی که تخفیف مورد نظر از مصادیق مشوق های مالیاتی می باشد، بدیهی است در صورت عدم ارائه دفاتر و یا اسناد و مدارک حسب مورد بنا به درخواست اداره امور مالیاتی برای حسابرسی مالیاتی، موجب عدم برخورداری از تخفیف موصوف خواهد شد.

در مواردی که مودی سهوا و یا به دلیل عدم اطلاع از قوانین و مقررات مربوط در اظهار نامه تسلیمی، معافیت و یا مشوق و یا نرخ صفر مالیاتی نسبت به درآمدهای ابرازی خود را ابراز ننموده باشد و همچنین در مواردی که مودی به اشتباه برخی از درآمدهای سال مورد رسیدگی خود را که دارای نرخ مقطوع بوده مشمول سایر نرخ های مالیاتی غیر مرتبط می نماید و نیز در مواردی که مودی وفق مقررات بند « ۱۲ » ماده « ۱۴۸ » قانون مالیاتهای مستقیم دارای زیان سنواتی احراز شده توسط اداره امور مالیاتی بوده و آن را از در آمد ابرازی در اظهار نامه مالیاتی تسلیم کسر ننموده، در این گونه موارد لازم است حسابرسان و ماموران مالیاتی ذیربط در هنگام حسابرسی مالیاتی و یا طرح موضوع در مراجع حل اختلاف مالیاتی حسب مورد نسبت به اعمال نرخ صفر و یا هر گونه معافیت، مشوق، تخفیف، ترجیح و نرخ صحیح مالیاتی مربوط اقدام نمایند.

• بدیهی است در خصوص استهلاك زیان سنواتی این امر منوط به ارائه درخواست از طرف مودیان می باشد. همچنین در صورتی که به واسطه ابراز در آمد و عدم ابراز معافیت یا نرخ صفر یا استفاده از نرخ مالیاتی اشتباه، مالیات بیشتری توسط مودی پرداخت شده باشد، اضافه پرداختی مورد نظر فارغ از مفاد تبصره « ۲ » ماده « ۲۱۰ » قانون مالیات های مستقیم با رعایت ترتیبات قانونی مقرر قابل استرداد خواهد بود.

نحوه اعمال تخفیف موضوع ماده « ۱۳۱ » پیرامون اشخاص حقیقی

تخفیف نرخ موضوع تبصره ماده « ۱۳۱ » قانون ق.م.م شامل کلیه درآمدهای اشخاص حقیقی در منابع مختلف مالیاتی که دارای درآمد ابرازی مشمول مالیات اعم از درآمد حاصل از اجاره املاک، مشاغل و اتفاقی «انتقال منافع مال موضوع ماده ۱۲۳ ق.م.م» می باشد اما در محاسبات مربوط به تعیین تخفیف می بایست درآمد ابرازی مشمول مالیات هر منبع و هر شغل جداگانه مد نظر قرار گیرد.

نحوه اعمال نرخ صفر در صادرات کالا و خدمات موضوع ماده « ۱۴۱ »

ماده ۱۴۱ - صد درصد در آمد حاصل از صادرات خدمات و کالاهای غیر نفتی و محصولات بخش کشاورزی و بیست درصد در آمد حاصل از صادرات مواد خام مشمول مالیات با نرخ صفر می گردد. فهرست مواد خام و کالاهای نفتی به پیشنهاد مشترک وزارتخانه های امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت و نفت و اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی به تصویب هیأت وزیران می رسد.

تبصره ۱ - در آمد حاصل از صادرات کالاهای مختلف که به صورت عبوری «ترانزیت» به ایران وارد می شوند و بدون تغییر در ماهیت یا با انجام کاری بر روی آن صادر می شوند مشمول مالیات با نرخ صفر می گردد.

تبصره ۲ - مفاد این ماده پس از اتمام دوره اجرای قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹ / ۱۵ / ۱۰ لازم الاجراء می شود

نحوه اعمال نرخ صفر در صادرات کالا و خدمات موضوع ماده « ۱۴۱ »

باستناد تصویب نامه هیات وزیران شماره ۴۳۵۳/ت/۵۵۳۰۰هـ- مورخ ۱۳۹۷،۰۱،۲۱، هیأت وزیران در

جلسه ۱۳۹۷/۰۱/۲۲ به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و تبصره (۳) ماده

(۷) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز - مصوب ۱۳۹۲- و به منظور ساماندهی و مدیریت بازار ارز تصویب کرد:

۶- کلیه صادرکنندگان مکلفند ارز حاصل از صادرات را مطابق ترتیباتی که توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی

ایران مشخص می شود، به چرخه اقتصادی کشور بازگردانند.

۷- اجرای تکلیف موضوع بند (۶) این تصویب نامه مبنای اعمال معافیت مالیاتی توسط وزارت امور اقتصادی و

دارایی (سازمان امور مالیاتی کشور) می باشد.

نحوه اعمال نرخ صفر در صادرات کالا و خدمات موضوع ماده « ۱۴۱ »

به استناد جزء « ۱ » بند « ج » تبصره « ۸ » قانون بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور مبنی بر « هرگونه نرخ صفر و معافیت های مالیاتی برای درآمدهای حاصل از صادرات کالا و خدمات از جمله کالاهای غیر نفتی، محصولات بخش کشاورزی و مواد خام و همچنین استرداد مالیات و عوارض موضوع ماده « ۱۳ » قانون مالیات بر ارزش افزوده، در مواردی که ارزش حاصل از صادرات طبق مقررات اعلامی بانک مرکزی به چرخه اقتصادی کشور برگردانده نشود برای عملکرد سالهای ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ قابل اعمال نخواهد بود. مدت زمان استرداد مالیات و عوارض ارزش افزوده موضوع ماده « ۳۴ » قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور از طرف سازمان امور مالیاتی کشور یک ماه از تاریخ ورود ارز به چرخه اقتصادی کشور مطابق مقررات یاد شده می باشد.»

به استناد تبصره « ۱ » ماده « ۱۴۶ » مکرر قانون مالیات های مستقیم مصوب ۱۳۹۴/۰۴/۳۱ ارائه اظهارنامه مالیاتی، دفاتر و یا اسناد و مدارک موضوع ماده «۹۵» این قانون در موعد مقرر به ترتیبی که سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می نماید (به جز موارد استثنا شده در این تبصره) شرط برخورداری از نرخ صفر و هرگونه معافیت یا مشوق مالیاتی مندرج در این قانون و سایر قوانین می باشد. در این ارتباط با رعایت موارد استثنا شده، در هر یک از موارد زیر (عدم انجام تکالیف) توسط صاحبان مشاغل موضوع ماده « ۹۵ » قانون مالیاتهای مستقیم حسب مورد و اشخاص حقوقی، امکان برخورداری از نرخ صفر و هر گونه معافیت یا مشوق مالیاتی مندرج در این قانون و سایر قوانین فراهم نخواهد بود:

۱-۴- مودی نسبت به تسلیم اظهارنامه مالیاتی در موعد مقرر قانونی اقدام ننماید.

۲-۴- مودی «صاحبان مشاغل گروه اول ماده « ۹۵ » و اشخاص حقوقی» نسبت به ارائه دفاتر قانونی حسب درخواست اداره امور مالیاتی اقدام ننمایند و یا دفاتر ارائه شده کلاً به صورت سفید و نانویس ارائه شده باشد.

و طبق جزء « ۱۲ » بند « الف » ماده « ۶ » آیین نامه اجرایی موضوع ماده « ۹۵ » قانون مالیاتهای مستقیم، ارائه دفاتر سفید و نانویس در حکم عدم ارائه دفاتر محسوب می شود.»

۳-۴- صاحبان مشاغل موضوع ماده « ۹۵ » ق.م.م و اشخاص حقوقی نسبت به ارائه اسناد و مدارک حسب درخواست اداره امور مالیاتی اقدام نمایند.

عدم ارائه بخشی از اسناد و مدارک (اعم از اسناد درآمدی یا هزینه ای) موجب محرومیت از نرخ صفر و هرگونه معافیت یا مشوق مالیاتی مندرج در این قانون و سایر قوانین در اجرای این تبصره در خصوص درآمدهای ابرازی در اظهارنامه مالیاتی نخواهد بود. همچنین در مورد صاحبان مشاغل نیز عدم ارائه بخشی از اسناد و مدارک موجب محرومیت از معافیت موضوع ماده « ۱۰۱ » ق.م.م در اجرای تبصره « ۱ » ماده « ۱۴۶ » مکرر قانون فوق نخواهد شد.

۵- از آنجایی که تخفیفات فروش حسب مورد به عنوان کاهنده حساب در آمد یا فروش کالا و خدمات محسوب می گردد، لذا در صورتی که در آمد مورد نظر با رعایت بند « ۱۰ » استاندارد حسابداری شماره « ۳ » شناسایی شود، تخفیفات اعمال شده در صورت احراز از طریق بررسی اسناد و مدارک مثبت، دفاتر طرفین یا سایر روش ها در حساب مالیاتی مودی قابل قبول خواهد بود. همچنین در مواردی که مودیان صورتحساب های صادره دارای تخفیف ذیل صورتحساب را مطابق استانداردهای حسابداری به صورت خالص در حساب ها منعکس می نمایند، این موضوع از مصادیق عدم ثبت رویدادهای مالی و پولی قلمداد نمی شود.

اشخاص حقیقی که به فعالیتهای موضوع ماده « ۸۱ » قانون مالیاتهای مستقیم اشتغال دارند در خصوص فعالیتهای

مزبور حسب مفاد دستورالعمل شماره ۵۹۵۸/۲۰۰/ص مورخ ۱۳۹۱/۰۳/۲۳ و قسمت اخیر تبصره «۱»

ماده «۱۴۶» مکرر ق.م.م اصلاحی مصوب ۱۳۹۴/۰۴/۳۱ در صورتی که تکالیف قانونی خود از جمله تسلیم

اظهارنامه مالیاتی در موعد مقرر را انجام نداده باشند، نیز از معافیت ها و مشوق های مربوط برخوردار می

باشند. بنابراین در صورتی که اشخاص فوق نسبت به صادرات محصولات تولیدی خود ناشی از فعالیت های

مندرج در ماده « ۸۱ » قانون مذکور اقدام لکن تکالیف مالیاتی خود از جمله تسلیم اظهارنامه مالیاتی در موعد

مقرر را انجام نداده باشند، نیز می توانند از معافیت موضوع ماده ۸۱ قانون فوق برخوردار شوند.

در صورتی که اشخاص حقیقی و حقوقی که در اجرای مقررات ماده ۲۷۲ اصلاحی ق.م.م مصوب ۱۳۹۴/۰۴/۳۱ ملزم به ارائه صورتهای مالی حسابرسی شده توسط سازمان حسابرسی یا موسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران موضوع این ماده شده باشند و از ارائه آن در مهلت مقرر خودداری نمایند علاوه بر آنکه در آمد مشمول مالیات آنها طبق مقررات این قانون از طریق رسیدگی تعیین خواهد شد مشمول جریمه ای معادل بیست درصد (۲۰٪) مالیات متعلق به در آمد مشمول مالیات خواهند بود.

لذا این جریمه قابل مطالبه از مالیات هایی که طبق قانون مالیاتهای مستقیم به صورت نرخ مقطوع «از جمله مالیات نقل و انتقال املاک» محاسبه می شود، نخواهد شد.

در صورتی که اشخاص حقیقی و حقوقی که در اجرای مقررات ماده ۲۷۲ اصلاحی ق.م.م مصوب ۱۳۹۴/۰۴/۳۱ ملزم به ارائه صورتهای مالی حسابرسی شده توسط سازمان حسابرسی یا موسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران موضوع این ماده شده باشند و از ارائه آن در مهلت مقرر خودداری نمایند علاوه بر آنکه در آمد مشمول مالیات آنها طبق مقررات این قانون از طریق رسیدگی تعیین خواهد شد مشمول جریمه ای معادل بیست درصد (۲۰٪) مالیات متعلق به در آمد مشمول مالیات خواهند بود.

لذا این جریمه قابل مطالبه از مالیات هایی که طبق قانون مالیاتهای مستقیم به صورت نرخ مقطوع «از جمله مالیات نقل و انتقال املاک» محاسبه می شود، نخواهد شد.

اشخاص حقوقی و حقیقی «شامل شرکتهای سهامی خاص و سایر شرکتهای و همچنین مؤسسات انتفاعی غیرتجاری، شرکتهای و مؤسسات تعاونی و اتحادیههای آنها و اشخاص حقیقی که طبق مقررات قانونی مربوط، مکلف به نگهداری دفاتر قانونی میباشند»، که بر اساس آخرین اظهارنامه تسلیمی خود، جمع کل ناخالص درآمد «فروش و یا خدمات اعم از عملیاتی و غیرعملیاتی» آنها بیش از ۵۰ میلیارد ریال، «در سال ۱۴۰۰ معادل ۸۰ میلیارد ریال» در مورد شرکتهای پیمانکاری، دریافتی آنها بابت پیمانهای منعقد شده بیش از ۵۰ میلیارد ریال» یا جمع داراییهای آنها «جمع ستون بدهکار ترازنامه» بیش از ۸۰ میلیارد ریال «در سال ۱۴۰۰ معادل ۱۵۰ میلیارد ریال» میباشد.

ماده ۲۷۴- موارد زیر جرم مالیاتی محسوب می‌شود و مرتکب یا مرتکبان حسب مورد، به مجازات‌های درجه شش محکوم می‌گردند:

۱- تنظیم دفاتر، اسناد و مدارک خلاف واقع و استناد به آن

۲- اختفای فعالیت اقتصادی و کتمان در آمد حاصل از آن

۳- ممانعت از دسترسی مأموران مالیاتی به اطلاعات مالیاتی و اقتصادی خود یا اشخاص ثالث در اجرای ماده «۱۸۱» این قانون و امتناع از انجام تکالیف قانونی مبنی بر ارسال اطلاعات مالی موضوع مواد «۱۶۹» و «۱۶۹ مکرر» به سازمان امور مالیاتی کشور و وارد کردن زیان به دولت با این اقدام

۴- عدم انجام تکالیف قانونی مربوط به مالیات‌های مستقیم و مالیات بر ارزش افزوده در رابطه با وصول یا کسر مالیات مودیان دیگر و ایصال آن به سازمان امور مالیاتی در مواعد قانونی تعیین شده

۵- تنظیم معاملات و قراردادهای خود به نام دیگران، یا معاملات و قراردادهای مودیان دیگر به نام خود برخلاف واقع

۶- خودداری از انجام تکالیف قانونی در خصوص تنظیم و تسلیم اظهارنامه مالیاتی حاوی اطلاعات در آمدی و هزینه‌ای در سه سال متوالی

۷- استفاده از کارت بازرگانی اشخاص دیگر به منظور فرار مالیاتی

تبصره ۱- اعمال این مجازات نافی اعمال محرومیت‌های مندرج در قانون ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد مصوب ۱۳۹۰،۰۸،۰۷ مجمع تشخیص مصلحت نظام نیست.

تبصره ۲- اعلام جرائم و اقامه دعوی علیه مرتکبان جرائم مزبور نزد مراجع قضائی از طریق دادستانی انتظامی مالیاتی و سایر مراجع قانونی صورت می‌پذیرد

مناطق آزاد صنعتی – تجاری ایران

اروند	چابهار	قشم	کیش
شهر فرودگاهی امام	ماکو	ارس	انزلی

قانون اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی

ماده ۱۳ - اشخاص حقیقی و حقوقی که در منطقه به انواع فعالیتهای اقتصادی اشتغال دارند، نسبت به هر نوع فعالیت اقتصادی در منطقه آزاد از تاریخ بهره برداری مندرج در مجوز به مدت پانزده سال از پرداخت مالیات بر درآمد و دارائی موضوع مالیاتهای مستقیم معاف خواهند بود و پس از انقضاء پانزده سال «معافیت مذکور به بیست سال افزایش یافته است» تابع مقررات مالیاتی خواهند بود که با پیشنهاد هیأت وزیران به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد رسید.

مختصات اظهارنامه های مالیاتی و مواعد قانونی ارسال آنها

ردیف	نوع اظهارنامه	ماده مستند قانونی	مهلت تسلیم
۱	ارث	۲۶	یکسال پس از فوت متوفی
۲	وقف	۳۹	حداکثر ظرف مدت ۳ ماه از تاریخ وقوع عقد
۳	اشخاص حقیقی «درآمد مشاغل»	۵۷-۱۰۰	تا پایان خردادماه سال بعد
۴	مودیان موضوع فصل املاک	۸۰	تا پایان تیرماه سال بعد
۵	حق واگذاری محل «سرقفلی»	۸۰	ظرف مدت ۳۰ روز پس از انجام معامله
۶	مودیان موضوع فصل املاک که معاملات خود را بدون ثبت در دفاتر اسناد رسمی انجام می دهند	۸۰	ظرف مدت ۳۰ روز پس از انجام معامله
۷	دریافت کنندگان حقوق از اشخاص مقیم خارج ایران که فاقد نمایندگی در ایران هستند	۸۸	تا پایان تیرماه سال بعد

مختصات اظهارنامه های مالیاتی و مواعد قانونی ارسال آنها

ردیف	نوع اظهارنامه	ماده مستند قانونی	مهلت تسلیم
۸	اشخاص حقوقی « شرکت ها »	۱۱۰	حداکثر ۴ ماه پس از پایان سال مالی
۹	اشخاص حقوقی در حال انحلال	۱۱۴	قبل از تشکیل مجمع عمومی یا ارکان صلاحیت دار
۱۰	اشخاص حقوقی منحل شده	۱۱۶	ظرف مدت ۶ ماه از تاریخ « ثبت انحلال در اداره ثبت شرکتها »
۱۱	معاملات فصلی	۱۶۹	تا ۴۵ روز بعد از هر فصل
۱۲	درآمد انتقال منافع مال	۱۲۳	تا آخر اردیبهشت سال بعد
۱۳	درآمد اتفاقی	۱۲۶	تا پایان ماه بعد از تاریخ تحصیل درآمد یا تعلق منافع
۱۴	اظهارنامه اصلاحی	۲۲۶	ظرف یک ماه از تاریخ انقضای مهلت تسلیم

بخش دوم

چالش های مالیاتی پسا کرونائی

به موجب مصوبه سران قوا و بر اساس ماده ۱۰۰ قانون مالیات های مستقیم ، سازمان مالیاتی برای عملکرد سال ۱۳۹۹ مشاغل یا گروه‌هایی از آنان که میزان فروش کالا و خدمات سالانه آنها حداکثر ۶۰ برابر موضوع ماده « ۸۴ » قانون مالیات‌های مستقیم باشد « در آمد یا فروش سالانه معادل دو میلیارد و یکصد و شصت میلیون تومان » را مشمول مالیات مقطوع کرده و نیاز به ارائه اظهارنامه مالیاتی نیست.

الف- گروه اول:

اشخاص ذیل از لحاظ انجام تکالیف موضوع این آیین نامه جزو مؤدیان گروه اول محسوب می شوند.

□ - کلیه واردکنندگان و صادرکنندگان.

□ - صاحبان کارخانه ها و واحدهای تولیدی و بهره برداران معادن دارای پروانه بهره برداری از وزارتخانه ها یا مراجع ذیربط.

□ - صاحبان هتل های سه ستاره و بالاتر، صاحبان بیمارستان ها، زایشگاه ها، درمانگاه ها، کلینیک های تخصصی.

□ - صاحبان مشاغل صرافی، صاحبان فروشگاه های زنجیره ای دارای مجوز فعالیت از وزارتخانه و یا مراجع ذیربط.

□ - صاحبان مؤسسات حسابرسی، حسابداری و دفترداری، خدمات مالی و ارائه دهندگان خدمات مدیریتی، مشاوره ای، انفورماتیک و

طراحی سیستم.

□ - صاحبان مؤسسات حمل و نقل موتوری، زمینی، دریایی و هوایی اعم از مسافری و یا باربری.

□ - سایر صاحبان مشاغل و حرفی که در آمد ابرازی «فروش کالا یا فروش توأم کالا و ارائه خدمت» بر اساس اظهارنامه مالیاتی عملکرد

دو سال قبل «اظهارنامه تسلیمی خرداد ماه هر سال مبنای تعیین گروه بندی سال بعد از تسلیم اظهارنامه عملکرد می باشد. به عنوان

مثال، مبلغ فروش و سایر درآمدهای مندرج در اظهارنامه مالیاتی عملکرد سال ۱۳۹۷ مبنای گروه بندی سال ۱۳۹۹ می باشد» یا آخرین

درآمد قطعی شده «فروش کالا یا فروش توأم کالا و ارائه خدمت» آن ها بیش از مبلغ ۵۵ میلیارد ریال باشد. «مشروط به ابلاغ برگ

قطعی حداکثر تا پایان دی ماه سال قبل به شخص مؤدی یا نماینده قانونی وی».

ب- گروه دوم:

سایر صاحبان مشاغل و حرفی که در آمد ابرازی «فروش کالا یا فروش توأم کالا و ارائه خدمت» دوسال قبل آنها و یا آخرین در آمد قطعی شده آنها «فروش کالا یا فروش توأم کالا و ارائه خدمت» بیش از ۱۸ میلیارد ریال و مساوی یا کمتر از مبلغ ۵۵ میلیارد ریال باشد. «مشروط به ابلاغ برگ قطعی حداکثر تا پایان دی ماه سال قبل به شخص مودی یا نماینده قانونی وی»

ج: گروه سوم:

صاحبان مشاغلی که در گروه های اول و دوم قرار نمی گیرند جزو گروه سوم محسوب می شوند.

تبصره ۱- سازمان می تواند در صورت تشخیص ضرورت تا پایان دی ماه هر سال فهرست مشاغل افزوده شده به گروه اول براساس نوع فعالیت را تهیه و از طریق درج آگهی در روزنامه رسمی کشور و یکی از روزنامه های کثیرالانتشار و یا از طریق شکل های صنفی و حرفه ای ذی ربط به مودیان مالیاتی اعلام نماید. مودیان اخیرالذکر از ابتدای سال مالیاتی بعد از اعلام مکلف به اجرای تکالیف تعیین شده مربوط به گروه اول خواهند بود.

تبصره ۲- در مواردی که مودیان صرفا به فعالیت ارائه خدمت اشتغال داشته باشند، ۵۰ درصد نصاب های تعیین شده مبنای گروه بندی می باشد.

تبصره ۳- در مشاغل مشارکتی اعم از اختیاری یا قهری، در آمد ابرازی و یا قطعی شده مشارکت ملاک عمل می باشد.

تبصره ۳- در مشاغل مشارکتی اعم از اختیاری یا قهری، در آمد ابرازی و یا قطعی شده مشارکت ملاک عمل می‌باشد.

تبصره ۴- صاحبان مشاغل و حرف موضوع این آیین‌نامه در اولین سال ایجاد «تأسیس» به استثناء مودیانی که به واسطه موضوع فعالیت جزو گروه اول طبقه‌بندی شده‌اند، جزو گروه سوم محسوب و از سال سوم فعالیت به بعد می‌بایست بر اساس نصاب‌های مقرر طبقه‌بندی شده و نسبت به انجام تکالیف قانونی عمل نمایند.

تبصره ۵- تسلیم اظهارنامه گروه‌های بالاتر توسط صاحبان مشاغلی که در گروه‌های پایین‌تر قرار دارند «صاحبان مشاغل گروه سوم اظهارنامه گروه اول یا دوم ارائه نمایند یا صاحبان مشاغل گروه دوم اظهارنامه گروه اول تسلیم نمایند» منعی ندارد، لکن صرف انجام این امر مودی را در گروه‌های بالاتر قرار نخواهد داد.

تمدید مواعد قانونی مالیاتی اشخاص حقوقی

۱۳۹۸	۱۳۹۷	شرح
۱۳۹۹،۰۴،۳۱	۱۳۹۸،۰۴،۳۱	موعد تسلیم اظهارنامه
۱۳۹۹،۰۶،۳۱	—	تمدید مهلت
۱۴۰۰،۰۴،۳۱	۱۳۹۹،۰۴،۳۱	مهلت رسیدگ قانونی
۱۴۰۰،۰۶،۳۱	۱۳۹۹،۰۶،۳۱	تمدید مهلت رسیدگی
۱۴۰۰،۰۷،۳۰	۱۳۹۹،۰۷،۳۰	مهلت ابلاغ
۱۴۰۰،۰۹،۳۰	۱۳۹۹،۰۹،۳۰	تمدید مهلت ابلاغ

تمدید مواعد قانونی مالیاتی اشخاص حقیقی « مشاغل »

۱۳۹۸	۱۳۹۷	شرح
۱۳۹۹,۰۳,۳۱	۱۳۹۸,۰۳,۳۱	موعد تسلیم اظهار نامه
۱۳۹۹,۰۵,۳۱	—	تمدید مهلت
۱۴۰۰,۰۳,۳۱	۱۳۹۹,۰۳,۳۱	مهلت قانونی رسیدگی
۱۴۰۰,۰۵,۳۱	۱۳۹۹,۰۵,۳۱	تمدید مهلت
۱۴۰۰,۰۶,۳۰	۱۳۹۹,۰۶,۳۰	مهلت قانونی ابلاغ
۱۴۰۰,۰۸,۳۰	۱۳۹۹,۰۸,۳۰	تمدید مهلت ابلاغ

تمدید مواعد قانونی ارزش افزوده

تمدید مهلت	موعد قانونی	شرح
۱۳۹۹،۰۲،۳۱	۱۳۹۹،۰۱،۱۵	اظهارنامه سه ماهه آخر ۱۳۹۸
۱۳۹۹،۰۶،۳۱	۱۳۹۹،۰۴،۳۱	اظهارنامه اولین فصل ۱۳۹۹

تمدید مواعد قانونی ارزش افزوده

تمدید مهلت	موعد قانونی	شرح
۱۳۹۹,۱۱,۱۵	۱۳۹۹,۱۰,۱۵	اظهارنامه پائیز ۱۳۹۹
۱۴۰۰,۰۲,۱۵	۱۴۰۰,۰۱,۱۵	اظهارنامه زمستان ۱۳۹۹

تمدید مواعد قانونی صورت معاملات فصلی

موعده تسلیم	شرح
۱۳۹۹،۰۲،۱۵	صورت معاملات زمستان ۱۳۹۸
۱۳۹۹،۰۴،۱۵	تمدید مهلت
۱۳۹۹،۰۵،۱۵	صورت معاملات فصل اول ۱۳۹۹
۱۳۹۹،۰۷،۱۵	تمدید مهلت

تمدید مواعد قانونی صورت معاملات فصلی

موعد تسلیم	شرح
۱۳۹۹،۰۲،۱۵	صورت معاملات زمستان ۱۳۹۸
۱۳۹۹،۰۴،۱۵	تمدید مهلت
۱۳۹۹،۰۵،۱۵	صورت معاملات فصل اول ۱۳۹۹
۱۳۹۹،۰۷،۱۵	تمدید مهلت

مصوبه شماره ۱۶۵۲۳۳ جلسه مورخ ۱۳۹۸/۱۲/۲۷ «ستاد ملی مبارزه با بیماری کرونا»

۱. در سال ۱۳۹۹، در مواردی که مهلت مقرر برای تقسیط بدهی (اعم از اصل مالیات، عوارض و جرایم) قانون مالیات‌های مستقیم و قانون مالیات بر ارزش افزوده مودیان مالیاتی در اجرای ماده (۱۶۷) قانون مالیات‌های مستقیم به اتمام رسیده باشد و این گونه مودیان قادر به پرداخت بدهی خود نباشند، سازمان امور مالیاتی کشور می‌تواند نسبت به امهال بدهی به مدت حداکثر سه ماه و تقسیط به مدت نه ماه از تاریخ درخواست اولیه برای امهال و تقسیط فارغ از مهلت سه ساله مذکور در ماده (۱۶۷) قانون مالیات‌های مستقیم اقدام نماید.
۲. در مواردی که طبق مقررات قانون مالیات‌های مستقیم و قانون مالیات بر ارزش افزوده انقضای مهلت زمانی برای اعتراض به اوراق مالیاتی از تاریخ ۱۳۹۸/۱۲/۰۱ لغایت ۱۳۹۹/۰۲/۱۵ باشد، مهلت اعتراض حداکثر تا تاریخ ۱۳۹۹/۰۳/۳۱ تمدید می‌شود.
۳. جرایم پرداخت نشده بدهی مالیات و عوارض قانون موسوم به تجمیع عوارض مصوب ۱۳۸۱/۱۰/۲۲ به شرط پرداخت اصل مالیات و عوارض تا تاریخ ۱۳۹۹/۰۹/۳۰ بخشوده می‌شود.
۴. تاریخ لازم الاجرا شدن ارزش معاملاتی تعیین شده در اجرای مقررات ماده (۶۴) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱ در سال ۱۳۹۸ برای اجرا در سال ۱۳۹۹ از یک ماه به چهار ماه پس از تاریخ تصویب نهایی کمیسیون تقویم املاک افزایش می‌یابد.
۵. کمک‌های نقدی و غیرنقدی اشخاص حقیقی و حقوقی در اسفند ماه ۱۳۹۸ و سه ماهه اول سال ۱۳۹۹ جهت تأمین لوازم و تجهیزات مصرفی مورد نیاز بیمارستان‌ها و مراکز درمانی دولتی و تحت پوشش سازمان تأمین اجتماعی و نیروهای مسلح و سایر مراکز درمانی مورد تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی جهت مبارزه با ویروس کرونا که مورد تأیید وزارت مذکور قرار گیرد به عنوان هزینه‌های قابل قبول مالیاتی در سال پرداخت محسوب می‌شود.

تمدید مواعد قانونی سال ۱۳۹۹

کلیه عملیات اجرایی وصول مالیاتهای مستقیم را تا پایان بهمن ماه ۱۳۹۹ متوقف نماید.

برای کسب و کارهای اقتصادی اشخاص حقیقی برای تمدید و یا صدور پروانه ، نیازی به اخذ گواهی پرداخت مالیاتی نمی باشد.

مهلت تسلیم و ارسال اظهارنامه های مالیات و عوارض بر ارزش افزوده که روز ۱۵ بعد از پایان هر فصل بود برای فصلهای پاییز و زمستان به مدت یکماه تمدید گردیده است.

برای اینکه کسب و کارها فرصت بیشتری برای پرداخت مالیات داشته باشند ، جرائم پرداخت نشده بدهی مالیات و عوارض قانون تجمیع عوارض تا پایان سال ۱۳۹۹ تمدید گردید.

مهلت قانونی برای اعتراض به اوراق مالیاتی که به مدت ۳۰ روز فرصت داشت به مدت ۴۵ روز تمدید گردید

مهلت ارسال و تسلیم اظهارنامه عملکرد اشخاص حقوقی که تا پایان آذر و دی ماه فرصت دارند تا پایان بهمن ماه ۱۳۹۹ تمدید گردید.

ارائه صورتهای مالی حسابرسی شده شرکتها که تا پایان آذر ماه ۱۳۹۹ مهلت داشت به مدت ۲ ماه تمدید گردید.

سیستم مالیاتی پساکرونائی

برون سپاری	برون سپاری
توسعه دکه های مالیاتی	سامانه نقل و انتقال املاک
توسعه نرم افزارها و اپلیکیشن های مالیاتی	سامانه نقل و انتقال خودرو
موسسات خدمات مالیاتی مجوزدار	سامانه مالیات خروج از کشور
سامانه ثبت احوال و اسناد	سامانه گمرک ایران
سامانه شهرداری ها	سامانه وزارت صمت

سیستم مالیاتی پسا کرونائی

E-Tax	E-Tax
سیستم آنلاین محاسبه مالیات حقوق	تاکس – تلفن
سیستم محاسبه مالیات عملکرد	توسعه مالیات از راه دور
سیستم محاسبه مالیات ارزش افزوده	آنلاین مالیات
سامانه مالیات بر ارزش افزوده و کارپوشه مودیان	سیستم مودی پردازش
ادغام لیست حقوق بیمه ای و لیست حقوق مالیاتی	سامانه تسلیم اظهارنامه های مالیاتی

سامانه مؤدیان: سامانه ای است تحت مدیریت سازمان که در آن به هر مؤدی، کارپوشه ویژه‌ای اختصاص یافته و تبادل اطلاعات میان مؤدیان و سازمان منحصرأ از طریق آن کارپوشه انجام می‌شود. مؤدیان می‌توانند با استفاده از هرگونه سخت افزار یا نرم افزار اعم از رایانه شخصی، پایانه فروشگاهی، سامانه‌های ابری یا هر وسیله دیگری که حافظه مالیاتی به آن متصل شده باشد، به سامانه مؤدیان متصل شوند. مرجع نهائی ثبت، صدور و استعلام صورتحساب الکترونیکی، سامانه مؤدیان می‌باشد.

کلیه اشخاص مشمول مکلفند به ترتیبی که سازمان مقرر می کند، نسبت به ثبت نام در سامانه مؤدیان اقدام کنند. خرده فروشی ها و واحدهای صنفی که مستقیماً با مصرف کننده نهائی ارتباط دارند، علاوه بر عضویت در سامانه مؤدیان، موظف به استفاده از پایانه فروشگاهی می باشند.

استفاده از پایانه فروشگاهی برای مؤدیانی که مستقیماً با مصرف کننده نهائی ارتباط ندارند، الزامی نیست؛ اما مؤدیان مزبور موظفند کلیه صورتحساب های خود را به ترتیبی که سازمان مقرر می کند، از طریق سامانه مؤدیان صادر کنند. مؤدیان مالیاتی مکلفند ظرف مدت سی روز از تاریخ درج صورتحساب الکترونیکی در کارپوشه مؤدیان نسبت به اعلام پذیرش یا عدم پذیرش این صورتحساب ها اقدام کنند. عدم اظهار نظر ظرف مدت مذکور به منزله تأیید صورتحساب مربوط می باشد.

سازمان مکلف است اظهارنامه های مالیات بر عملکرد آن دسته از اشخاص مشمول را که تمامی مقررات این قانون را رعایت کرده اند و آن را بر مبنای اطلاعات مندرج در سامانه مؤدیان تنظیم و در مهلت مقرر ارائه نموده اند از طریق انطباق با اطلاعات موجود در پایگاه داده سازمان راستی آزمایی نموده و در صورت عدم مغایرت با اطلاعات پایگاه مذکور، اظهارنامه تسلیمی را بدون رسیدگی قبول کند.

مهمترین تغییرات قانون دائمی ارزش افزوده که احتمالاً به مجمع تشخیص مصلحت ارسال خواهد شد به شرح زیر است:

۱- پذیرش فروش اقساطی و نسبه

۲- پرداخت مالیات ارزش افزوده در هنگام وصول

۳- پرداخت مالیات ارزش افزوده در قراردادهای پیمانکاری هنگام دریافت مبلغ صورت وضعیت

۴- کارفرمایان بخش دولتی مکلفند مالیات ارزش افزوده را پرداخت و بحساب اعتبار پیمانکار

منظور کنند

۵- فرآیند ادرسی ارزش افزوده مشابه قانون مالیات های مستقیم شده است

بند «م» تبصره «۶» قانون بودجه ۱۳۹۹- در معاملات پیمانکاری که کارفرما یکی از دستگاههای اجرائی موضوع ماده «۲۹» قانون برنامه ششم توسعه است، کارفرما موظف است همزمان با هر پرداخت، مالیات ارزش افزوده متناسب با آن را به پیمانکار پرداخت کند. تا زمانی که کارفرما مالیات بر ارزش افزوده را به پیمانکار پرداخت نکرده باشد، سازمان امور مالیاتی کشور حق مطالبه آن از پیمانکار یا اخذ جریمه دیرکرد از وی را ندارد. در مواردی که بدهی کارفرما به پیمانکار به صورت اسناد خزانه اسلامی پرداخت می شود در صورت درخواست پیمانکار، کارفرما موظف است این اوراق را عیناً به سازمان امور مالیاتی کشور تحویل دهد. سازمان امور مالیاتی کشور معادل مبلغ اسمی اوراق تحویلی را از بدهی مالیاتی پیمانکار کسر و اسناد مذکور را به خزانه داری کل کشور ارائه می کند. خزانه داری کل کشور موظف است معادل مبلغ اسمی اسناد خزانه تحویلی را به عنوان وصولی مالیات منظور کند.

اشخاص مشمول ماده «۲۹» قانون برنامه ششم توسعه

کلیه دستگاههای اجرائی شامل قوای سه‌گانه جمهوری اسلامی ایران اعم از وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و مؤسسات و دانشگاهها، شرکتهای دولتی، مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت، بانکها و مؤسسات اعتباری دولتی، شرکتهای بیمه دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی (در مواردی که آن بنیادها و نهادها از بودجه کل کشور استفاده می‌نمایند)، مؤسسات عمومی، بنیادها و نهادهای انقلاب اسلامی، مجلس شورای اسلامی، شورای نگهبان قانون اساسی، بنیادها و مؤسساتی که زیر نظر ولی فقیه اداره می‌شوند و همچنین دستگاهها و واحدهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است اعم از اینکه قانون خاص خود را داشته و یا از قوانین و مقررات عام تبعیت نمایند نظیر وزارت جهاد کشاورزی، شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی گاز ایران، شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران، سازمان گسترش نوسازی صنایع ایران، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سازمان بنادر و کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران، سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و شرکتهای تابعه آنها، ستاد اجرائی و قرارگاههای سازندگی و اشخاص حقوقی وابسته به آنها

ارزش معاملاتی سال ۱۳۹۹ معادل ۱۰ درصد میانگین قیمت های روز منطقه در سال جاری شده است

بخشنامه شماره ۵۱۷۳۳/۲۱۰/د مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۳ وفق مقررات ماده مذکور، تعیین ارزش معاملاتی املاک بر عهده کمیسیون

تقویم می باشد. کمیسیون مزبور موظف است ارزش معاملاتی موضوع این قانون را در سال اول معادل ۲ درصد میانگین قیمت های

روز منطقه با لحاظ ملاک های مقرر در بندهای «الف و ب» تعیین کند. این شاخص هر سال به میزان دو واحد درصد افزایش یافته و

در سال ۱۳۹۹ به ۱۰ درصد میانگین قیمت های روز املاک رسیده است. بنابراین، کمیسیون های مزبور موظف است ارزش های

معاملاتی املاک را معادل ۱۰ درصد میانگین قیمت های روز منطقه در سال ۱۳۹۹ تعیین نمایند.